

RESSENYES COLLECTIVES

Regiment de preservació de pestilència

JOAN ANTON RABELLA
Institut d'Estudis Catalans
jrabella@iec.cat

1. AGRAMONT (2015): Jacme d'Agramont, *Regiment de preservació de pestilència (1348)*, a cura de Joan Veny, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat; «Col·lecció Scripta», 7.
2. AGRAMONT (2016): Jacme d'Agramont, *El Regiment de preservació de pestilència (1348) de Jacme d'Agramont*, a cura de Francesc Cremades, Tàrraga: Museu Comarcal de l'Urgell-Tàrraga.

L'any 1971 Joan Veny va publicar aquest valuós *Regiment de preservació de pestilència* —que solament havia estat editat anteriorment el 1909 al *Butlletí del Centre Excursionista de Lleida*— en un treball que va esdevenir fonamental tant per a la història de la llengua catalana com per a la dialectologia des del punt de vista històric. Posteriorment, l'any 1998 se'n va publicar una segona edició, també a cura de Joan Veny. I gairebé vint anys després se n'han fet dues edicions diferents, però molt relacionades i que podem considerar complementàries, ja que han estat realitzades essencialment pels mateixos autors: la publicació de 2015 ha estat dirigida per Xavier Luna-Batlle, que en fa la presentació, i conté un estudi introductori de Francesc Cremades i un estudi lingüístic de Joan Veny; mentre que l'edició de 2016 està dirigida per Francesc Cremades, que també hi fa un estudi molt complet, conté un pròleg de Joan Veny i també compta amb la participació de Xavier Luna-Batlle, que n'és l'autor de la correcció.

D'aquesta manera, ens trobem davant de dues publicacions que hem d'entendre que possiblement formin part d'un plantejament conjunt: la primera presenta una introducció no gaire extensa, que, com indica X. Luna-Batlle a la presentació, conté «dades i valoracions originals que s'afegeixen als estudis anteriors» (p. 11), i on Francesc Cremades se centra sobretot en la importància d'aquest text com a tractat mèdic (dins el que serien els *regimina sanitatis*, és a dir, els escrits mèdics amb l'objectiu de preservar la salut), ja que és la primera obra

d'aquesta temàtica no escrita en llatí, i on també repassa de manera breu la història de l'únic manuscrit d'aquest text, de Verdú, i de la seva publicació; mentre que la segona conté un estudi molt extens, també del mateix autor, en què analitza de manera detallada la història i la divulgació del manuscrit, la identitat de l'autor, Jacme d'Agramont, les universitats, o estudis generals, a la baixa edat mitjana (centrat sobretot en l'Estudi General de Lleida), la pesta de 1348 i, finalment, l'aspecte mèdic del *Regiment*, des de la medicina galènica fins als tractats medievals per preservar la salut.

La segona diferència fonamental entre les dues edicions és que la de 2015 inclou la transcripció de Joan Veny de 1971 revisada i un exhaustiu estudi lingüístic del mateix autor, mentre que la de 2016, de caràcter més divulgatiu, presenta una versió actualitzada del text (veg. p. 123 i l'explicació de Joan Veny al pròleg, p. 12) i no conté un estudi lingüístic sinó un glossari, molt interessant no solament per conèixer els termes especialitzats de la medicina, sinó també per poder interpretar mots i expressions de l'època que podrien resultar difícils de comprendre a partir dels criteris i les denominacions actuals (p. 124). D'aquesta manera, com assenyala Joan Veny en el pròleg, «així com Agramont escrivia el seu tractat per al poble, perquè sabés com protegir-se del flagel pestilencial, semblantment Cremades en fa el trasllat al català d'avui perquè el poble, sense els entrebancs de l'arcaïtat lingüística, pugui assaborir la prosa clara i ordenada del catedràtic de Lleida, amb explicació dels termes més especialitzats» (p. 13).

Aquesta doble publicació del *Regiment* permet, doncs, d'una banda, accedir a una versió posada al dia tant de l'edició del text medieval com de l'estudi lingüístic i, de l'altra, conèixer, a través d'una edició de caràcter més divulgatiu, la història del manuscrit, de l'autor i del seu context històric, i poder-ne fer una lectura en català actual.

Considerem que cal celebrar aquesta iniciativa perquè, com s'ha tractat en jornades i col·loquis dedicats a l'edició de textos, a més d'aprofundir en l'edició acurada de textos antics, també existeix la possibilitat d'oferir versions actualitzades si, com en aquest cas, es porten a terme amb rigor i permeten la divulgació de textos valuosos.

Història de la literatura catalana. Renaixement, Barroc i Il·lustració (IV)

ROGER FRIEDLEIN

Ruhr-Universität Bochum, Romanisches Seminar
roger.friedlein@rub.de

D. A. (2016): Diversos autors, *Història de la literatura catalana*, dirigida per Àlex Broch, *Literatura moderna (IV) Renaixement, Barroc i Il·lustració*, Josep So-